

**INFORMATIE- EN
COMMUNICATIETECHNOLOGIE (ICT)
ADOPTIE IN DE TUINBOUW**

Socio-Economie

1. Probleem- en doelstelling

Op het EFITA/WCCA congres in 2005 werd gesteld dat ICT adoptie in de land- en tuinbouw nog steeds een universeel en significant probleem blijft. Op dit congres werd een paper gepresenteerd waarin de opinie van wetenschappers over ICT adoptie in de tuinbouw werd voorgesteld (Taragola en Gelb, 2005a). Deze opinies werden verzameld tijdens het ISHS symposium over tuinbouweconomie en -management, dat in 2004 plaats vond aan de Humboldt universiteit in Berlijn. Teneinde de opinie van de wetenschappers te toetsen aan de praktijk van de Vlaamse tuinbouwbedrijven werden in 2005 gegevens over het ICT-gebruik verzameld op 208 professionele Vlaamse tuinbouwbedrijven. De steekproef bestond uit 64 bedrijven met glasgroenten, 29 bedrijven met groenten in open lucht, 62 bedrijven met sierteelt, en 53 bedrijven met blijvende teelten (o.a. boomkwekerijen, fruitbedrijven, ...). De bedrijven maakten deel uit van het Vlaamse boekhoudnetwerk. De interviewers gebruikten een gestructureerde vragenlijst met vragen over het gebruik van computers, internet en e-mail voor bedrijfsdoeleinden (gebruik, gebruiksfrequentie, toepassingen, personen die ICT gebruiken, type internetverbinding, enz.). Speciale aandacht werd besteed aan het internetgebruik. Het gebruik van internet kan tuinbouwers ondersteunen bij het management van hun bedrijf. Informatie kan bekomen worden, financiële transacties kunnen worden uitgevoerd, overheidsdiensten en adviseurs kunnen gecontacteerd worden, ...

2. Resultaten

Volgens de 15 mei-telling van 2005 beschikken 3.110 van de 5.879 tuinbouwbedrijven in Vlaanderen, of 53 % over een PC voor bedrijfsdoeleinden. 2.845, of 92 % van deze bedrijven hebben een internetverbinding. De steekproef, bestaande uit tuinbouwbedrijven in het Vlaamse boekhoudnetwerk, vertegenwoordigt de bedrijven met een professioneel karakter en deze die een bedrijfseconomische boekhouding bijhouden (al dan niet op computer). Van deze bedrijven zijn er 3.538 in de populatie, waarvan 2.677, of 76 % over een computer beschikken voor bedrijfsdoeleinden. Van de 2.677 bedrijven met computer voor bedrijfsdoeleinden zijn er 93 % met een internetverbinding. In de steekproef zijn er 189 van de 208 tuinbouwers, of 91 %, die over een PC beschikken. Internet en e-mail zijn beschikbaar op 174 van de 189 bedrijven met een PC, of 92 %. 173, of 83 % van de tuinbouwers in de steekproef, gebruiken deze PC voor bedrijfsdoeleinden. Op 163 van deze bedrijven, of 94 % wordt internet gebruikt voor bedrijfsdoeleinden.

Sierteeltonderzoek in Vlaanderen

Onderzoeker: Ir. Nicole Taragola & Ir. Dirk Van Lierde

Plaats: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap – ILVO –
Eenheid Landbouw en Maatschappij,

Burg. Van Gansberghelaan 109, 9820 Merelbeke

2007

43

Het verband tussen de persoons- en bedrijfskenmerken en het gebruik van de PC voor bedrijfsdoeleinden is niet zo duidelijk; wel is er een verband met de moderniteit van het bedrijf. De belangrijkste gebruikte ICT-toepassingen hangen sterk af van het bedrijfstype; toch kan gesteld worden dat het gebruik van de PC voor managementondersteuning nog steeds ondermaats is. Op de sierteeltbedrijven worden vooral bedrijfsadministratie en word/excel gebruikt. Het gaat hier vooral om toepassingen voor facturatie van de verkopen. Op de sierteeltbedrijven wordt ook melding gemaakt van volgende toepassingen : thuisbankieren, internet/e-mail en boekhouding. Op de bedrijven zonder PC is een gebrek aan computervaardigheden een belangrijke belemmerende factor, terwijl 'het niet begrijpen van hoe een voordeel kan bekomen worden van het gebruik van ICT' belangrijk is bij de bedrijven met een PC die niet gebruikt wordt voor bedrijfsdoeleinden. Deze belemmerende factoren zijn in overeenstemming met deze van de wetenschappers, die wijzen op een verschuiving in de tijd van een gebrek aan computervaardigheden naar 'het niet begrijpen van het voordeel van het gebruik van ICT'. Er kan worden vastgesteld dat de nadelige gevolgen van het niet gebruiken van ICT door de wetenschappers als ernstiger worden beschouwd dan door de tuinders zelf. In de toekomst zal meer aandacht moeten besteed worden aan een goede voorlichting en opleiding van de tuinbouwers en het ontwikkelen van gebruiksvriendelijke en geïntegreerde softwareprogramma's.

In de steekproef van 163 Vlaamse tuinbouwbedrijven met internet werden de bedrijfsleiders geïnterviewd over hun internetgebruik. 64 % van de bedrijfsleiders gebruiken internet minder dan 3 uren per week, 17 % gebruiken het tussen 3 en 5 uren per week en 19 % meer dan 5 uren per week. De bedrijfsleiders werden ondervraagd over de gebruikte internettoepassingen. Uit de resultaten bleek dat de meest gebruikte toepassing het thuisbankieren was, gevolgd door het raadplegen van informatie over prijzen en opbrengsten van hun producten en weersvoorspellingen. Meer dan de helft consulteert nooit websites van de overheid of van onderzoeksinstellingen. Minder dan 7 % maakt regelmatig gebruik van e-commerce voor de aankoop van benodigdheden of de verkoop van hun producten. De meerderheid van de ondervraagde tuinbouwers heeft geen idee of er voldoende informatie beschikbaar is op het internet voor de verschillende toepassingen. 30 % van de respondenten zouden bereid zijn om te betalen voor websites waar ze hun eigen producten kunnen adverteren, lokale weersvoorspellingen kunnen raadplegen of gedetailleerd advies kunnen vinden met betrekking tot hun eigen producten. Er kan besloten worden dat er nog heel wat meer mogelijkheden zijn voor internetgebruik bij Vlaamse tuinbouwers, doch dat er momenteel nog problemen zijn op het vlak van internetvaardigheden en het aanbod van bruikbare informatie en toepassingen op het internet.

Publicaties

Taragola N., Gelb E. (2005a). Information and Communication Technology (ICT) Adoption in Horticulture : A Comparison to the EFITA Baseline. In : Boaventura Cunha J. And Morais R. (Eds.)(2005). Proceedings of the EFITA/WCCA 2005 Joint Conference, 5th Conference of the European Federation for Information Technology in Agriculture, Food and Environment, 3rd World Congress on Computers in Agriculture and Natural Resources, Universidade de Tras-os-Montes e Alto Douro, July 25-28 2005, Vila Real, Portugal, 875-882, ISBN : 972-669-646-1, CD-ROM; Mondelinge presentatie

Taragola N., Gelb E. (2005b). Information and Communication Technology (ICT) Adoption in Horticulture : A Comparison to the EFITA Baseline. In : Gelb E. and Offer A. (Eds.) (2005). ICT in Agriculture : Perspectives of Technological innovation. E-book samengesteld

onder de auspiciën van, en gesteund door de European Federation for Information Technologies in Agriculture, Food and the Environment (EFITA) en het Samuel Neaman Institute for Advanced Studies in Science and Technology. Gratis ter beschikking gesteld door de Hebrew University of Jerusalem, Center for Agricultural Economic Research op : <http://departments.agri.huji.ac.il/economics/gelb-main.html>.

Taragola N., Van Lierde D. (2007). Adoption of ICT in horticulture : Confronting scientists' opinions with practice in Flanders, Belgium. In : Parker C., Skerratt S., Park C. & Shields J. (Eds.)(2007), Proceedings of the 6th Biennial Conference of European Federation of IT in Agriculture', 'Environmental and Rural Sustainability through ICT', Publisher : Glasgow Caledonian University, Glasgow, 2-5 July 2007, ISBN-10:1-905866-10-0, ISBN-13:978-1-905866-10-6, CD-ROM en <http://www.efita.net>

Taragola N., Van Lierde D. (2007). Internet use by horticultural growers in Flanders, Belgium : limits and future. In : Parker C., Skerratt S., Park C. & Shields J. (Eds.)(2007), Proceedings of the 6th Biennial Conference of European Federation of IT in Agriculture', 'Environmental and Rural Sustainability through ICT', Publisher : Glasgow Caledonian University, Glasgow, 2-5 July 2007, ISBN-10:1-905866-10-0, ISBN-13:978-1-905866-10-6, CD-ROM en <http://www.efita.net>

Taragola N., Van Lierde D. (2007). Computergebruik op de Vlaamse tuinbouwbedrijven. Proeftuinnieuws 17, nr. 20, 11- 13

Taragola N., Van Lierde D. (2007). Het gebruik van de computer op Vlaamse tuinbouwbedrijven. Fruitteeltnieuws 20, nr. 21-22, 6-9

Taragola N., Van Lierde D. (2007). Het gebruik van de computer op Vlaamse tuinbouwbedrijven. Verbondsnieuws voor de Belgische sierteelt, 51, nr. 19, 13-15

Taragola N., Van Lierde D. (2007). Het gebruik van de computer op Vlaamse tuinbouwbedrijven. V.T.U.-Nieuws, 9, nr. 11, 15-19

Van Lierde D., Taragola N. (2007). Internetgebruik op de Vlaamse tuinbouwbedrijven. Proeftuinnieuws 17, nr. 21, 15-16

Van Lierde D., Taragola N. (2007). Internetgebruik op de Vlaamse tuinbouwbedrijven. Fruitteeltnieuws, 20, nr. 23, 6-7

Van Lierde D., Taragola N. (2007). Het gebruik van internet op de Vlaamse tuinbouwbedrijven. V.T.U.- Nieuws, 9, nr. 11, 20-22